

سکونت
نومرو ۴۶

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ جزو از
۱۲۲۲

مجموعه سی

خوارزمشاهاندن : جلال الدین منکبری

(چن نخهند مابد)

۲۸ - جلال الدین خوارزم مدن کیمەسى و بونڭ سېنى
ازلاغ شاه ايله امىرىنىڭ كىندينى طوتوب ھلاك ايدە جەڭلىرىنى
جلال الدین اوڭر تىجەدەر ملکك قوماندا سىنە بولۇنان اوچ يوز سوارى ايله
خوارزم ايله خراسان ارمەنە كى چۈلى سىر سریع ايله بېڭەرك نايمە
كىندى .

جنگىز خان سلطان زادەلرڭ خوارزمە كەدىكلەرنى ايشىتىش اولدىتىدىن
كلىتلى عىڭىز كونىردى . خراسانىدە بولۇنان عىڭىزىنە تىرەنەن اپچۇن
تا د مىرودىن ، فراوە ولايەتىنە كى شەھەستەنە قدر مفرزەلە بر دائە
چويىلىنى سلطان زادەلرگە ايدىلىنى امىرىتىدى . نانڭ اطراقىدە
بونلىرىنى يىدى يوز سوارى وار ايدى . خلق بونلىك نە اپچۇن اورادە
طوردىقلەرنە واقف دكلى ايدى .

جلال الدین چولۇن چىقار چىقماز بونلارە تصادف ايتىدى . هان
محاربە يە طوتوشىدى . غالب كىلدى ، تاتارلرڭ آتلارىنى ، سلاحلارىنى ضبط
ايتىدى . فرارە موفق اولايىنلر قورتولايىلىدى .

جلال الدین قدرت و مكىنت ايدىتوب سلطنت سوردىكىنە بىرگۈن
بىڭ دىدى كە : « اكى تاتارلار آتلارىنى بىزە تۈرك ائمەمىش اولايدىلار ، آتلەن من
چولە پىك زبۇنلاشدىتىدىن نىسابورە كېرە من ايدىك »

بوئسانادە بن نسادە امير اختيار الدین زنگى بن محمد بن حزەنڭ
خدمتىدە ايدىم . اختيار الدین تاتارلرڭ دوچار اولدۇلىرى حالى بىلىمپورا يىدى .
بوصىرەدە نا ملھقاتىدىن جوانىند رئىسى طرقىدىن : « بىرگۈن اوچ يوز

قدر سواری سیاه بایراقلى حامل اوله رق کلدىلر، بونار جلال الدینك
کندىلرى ايله برابر بولوندىنى و نادە بولنان تاتارلى مۇ ايندكلرىنى
سوپىلدىلر، بىز اىسماڭدىق . بر آدم قىلمى دىوارى دېيىنە قدر كىدى . سزك
ايانغادىفىڭزە حقىڭز واردە معذور سكز . لەن بىزە يې جىك و حيوانلىرىنى
بىم لازىمىر . بونارى قىلمى دىوارلىرىنى اپسەرلە آشاغى سارقىدىيڭز . بىز
بونار ايله كفاف ايدىنوب كىدەم . يقىنە حقيقىت حالى بىلە جىك و نادەم
اولاچقىڭز، دېھسى اوزرىئە اىستكلىرى شىلىرى ويردىك . بر ساعت
صوڭرىھ آنلاردى كىنديلر . « ماڭلەدە بىر مكتوب كىدى .

نا صاحبى احتىار الدین نادە بولنان تاتارلى مۇ جلال الدینك مۇ
ايندىكىنى تحقىق ايدەرك خواصىندىن بعضاىرى ايله بىر خدمت اۆلچ اوزىدە
آتلار و قاطرلىر يوكلى لوازم كونىدۇدى ايسەدە جلال الدین نىسابورە
طوغرى كىتمىش اولدىنندىن اىرىشەمدىلر . بونار خىرنىز قىلمىسىدە قالدىلر .
تاتارلىرىن فرارلە بورا يە كىن ازلاغ و آق شاھلىرى و رودوللىرىن اوچ كۈن
صوڭرىھ يانلىرىنى كى آتلارى يوكلى قاطرلىرى آنلار تىلىم ايله حر كەتىدىلر .
جلال الدین منصور و مظفر اوله رق نىسابورە واصل اولىش ايدى .

۲۹ - قطب الدین ايله بىرادى اق شاھىك جلال الدینك

كىتمەسىدەن صوڭرىھ خوارزمىن چىقىمەلرى و بونك سېبى

و دوچار اولدقلرى احوال

جلال الدین خوارزمىن چىقدەن صوڭرىھ تاتارلى شەزادەلرى
خوارزمىن طرد ايمىك اوزىدە او رايە عىڭر كوندرىشىلر ايدى .
قطب الدین ايله بىرادى اق شاھ تاتارلىر قارشىو قويە بىلە جىك اولان
جلال الدىنى فرارە مجبور اىستكلىرىنى طولايى متائى و نادەم اوله رق آنك

اژنی بالتعقیب خوارزمدن چیقدیلر. « صرچ سایغ » و اصل اولونجه نسادن کوندرالدیکی یوقاروده بیان اولونان آتلری و بیه جکلری کوتودنله راست کلدیلر. فوق الحد منون اولدیلر، نسا امیرینه مکافاه مقاطعه‌لر و بر دیلر. امیر مشارالیه تاتارلرلر نسای استیلارندن صوگره مدار استاد بر امر سلطانی اولما دینی حالده کندی کندیه نسای ضبط ایتمندن آنچق نائل امان اولنه مترب ایکن مظهر مکافات ده اولما سندن طولاپی پک منون اولدی. بو اشاده عیز ادام سعد الدین جعفر بن محمد دن کلن بر مکتوبده جلال الدین دن خبر آلمق او زره قلعه‌یه تاتار عسکری کلدیکی وا زلاع شاهک و رو دینی بیلند کلرن دن مشارالیه کیه یا حر به یا فراره حاضر لاتجه‌یه قدر تاتارلری او بالامق او زره قلعه‌دان قارشولرینه چیقدیقی محروم ایدی. از لاغ شاه همان آنه بینه رک فراری اختیار ایمیش ایدی. تاتارلر خوشان مضافان دن استوا به قدرانی تعقیب ایتدیلر. « وشت » نام قریب ده اکا ملاقی اولدیلر. از لاغ شاه صف حرب تشكیلی ایله غوغایه باش لادی. حربی قازاندی. بوقولاپی مظفریت ایله مست اولان از لاغ شاه و توابی خراسان ده بونلردن بشقه تاتار اولما دینی زعنده بولونه رق غفت، طالدیلر. لکن بر هبوم ناکهانی او زرینه از لاغ شاه و برادری آق شاه و توابی شهید اولدیلر. بو ایکن سلطان زاده نک باش لری بی قارغیله صابلایوب او حوالیده کزدیلر. بو صورته او جه او لدیریلن تاتارلرلر انتقامی آدلیلر. (مابعدی وار)

بوسف ضبا، احمد فرموده